

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
جمهوری اسلامی ایران

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت
جمهوری اسلامی ایران

دانشگاه علوم پزشکی تهران

استراتژی سازمان جهانی بهداشت در دستیابی به پوشش مناسب واکسیناسیون کووید-۱۹ در سطح دنیا تا اواسط سال ۲۰۲۲ میلادی

(تیر ماه ۱۴۰۱)

پاییز ۱۴۰۰

ترجمه: دبیرخانه دیده‌بانی نظام سلامت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست محتوی

۱	هدف
۱	مقدمه
۳	استراتژی واکسیناسیون جهانی کووید-۱۹
۸	اقدامات اولویت‌دار برای دستیابی به اهداف واکسیناسیون جهانی کووید-۱۹

هدف

موقت شامل ۱۰ درصد پوشش کامل جمعیت واکسیناسیون در همه کشورها تا پایان سپتامبر ۲۰۲۱ میلادی (مهر ماه ۱۴۰۰) و ۴۰ درصد در همه کشورها تا پایان ۲۰۲۱ میلادی (دی ماه ۱۴۰۰) است. طبق این هدف، کارکنان سلامت، افراد مسن و افراد در معرض خطر بالا با بیماری‌های زمینه‌ای، سپس همه بزرگسالان و پس از آن، نوجوانان به ترتیب در صف دریافت واکسن هستند. اهداف و استراتژی جهانی با تکامل دانش جدید (از جمله، خطرات و مزایای واکسیناسیون کودکان) به‌روز می‌شود.

این استراتژی به‌طور خلاصه اقدامات فوری مورد نیاز جامعه جهانی برای واکسیناسیون ۷۰ درصد از جمعیت جهان در برابر کووید-۱۹ تا اواسط سال ۲۰۲۲ میلادی (تیر ماه ۱۴۰۱) را نشان می‌دهد. هدف این است که ایمنی جمعیت جهان به‌طور قابل توجهی افزایش یابد تا از همه مردم در هر نقطه‌ای که ساکن هستند، در برابر بیماری محافظت شود، از نظام سلامت محافظت شود، اقتصاد مجدداً به‌طور کامل راه‌اندازی شود، سلامت جامعه بازگردد، و خطر سوش‌های جدید ویروس کاهش یابد. اهداف

مقدمه

همه کشورها تحت تأثیر کووید-۱۹ قرار گرفته‌اند، نزدیک یک چهارم میلیارد بیمار و تقریباً ۵ میلیون مرگ در سراسر جهان تا پایان سپتامبر ۲۰۲۱ (۸ مهر ۱۴۰۰) گزارش شده است. علی‌رغم سرعت خیره‌کننده تولید واکسن‌های بسیار مؤثر و ایمن، موج‌های جدید بیماری هنوز نظام‌های سلامت را به نقطه شکست می‌رساند، سوش‌های قابل انتقال به‌طور فزاینده‌ای در حال ظهور هستند، برخی از بازماندگان از عوارض جدی طولانی‌مدت رنج می‌برند. صندوق بین‌المللی پول تخمین می‌زند اگر کووید-۱۹ بومی شود، تا سال ۲۰۲۶ میلادی (۱۴۰۴-۱۴۰۵) زیان اقتصادی جهان می‌تواند از ۵/۳ تریلیون دلار امریکا فراتر رود.

اگرچه بیش از ۶ میلیارد دوز واکسن کووید-۱۹ قبلاً تجویز شده است، و تولید جهانی در حال حاضر به ۱/۵ میلیارد دوز در ماه رسیده است (در زمان چاپ این گزارش)، جهان در موقعیت پایان دادن به همه‌گیری قرار ندارد. در مناطق با پوشش بالای واکسن، کاهش‌های

بنا به گفته مدیر کل سازمان جهانی بهداشت، دکتر تدروس آدهانوم گبریسوس^۱: "علم با ارائه ابزارهای قدرتمند و نجات‌دهنده، سریع‌تر از هر ابزار دیگری در تاریخ، نقش خود را ایفا کرده است." اما تمرکز این ابزارها در دست چند کشور و شرکت منجر به یک فاجعه جهانی شده است، در حالی که افراد ثروتمند تحت حمایت هستند و فقرا همچنان در معرض یک ویروس کشنده هستند. هنوز می‌توانیم به اهداف امسال و سال آینده دست یابیم، اما این سطح از تعهد سیاسی، اقدام و همکاری، فراتر از آنچه که تا به امروز دیده‌ایم، هست."

طبق گفته دبیرکل سازمان ملل متحد، آنتونیو گوترش^۲: "این، راهی پُرهزینه، هماهنگ و معتبر برای خروج از همه‌گیری کووید-۱۹ برای همه و در همه‌جا است." بدون رویکرد منسجم و عادلانه، کاهش موارد در هر کشور با گذر زمان تداوم نخواهد داشت. به‌خاطر همه، باید فوراً همه کشورها را به سطح بالایی از پوشش واکسیناسیون برسانیم."

1. Tedros Adhanom Ghebreyesus
2. Antonio Guterres

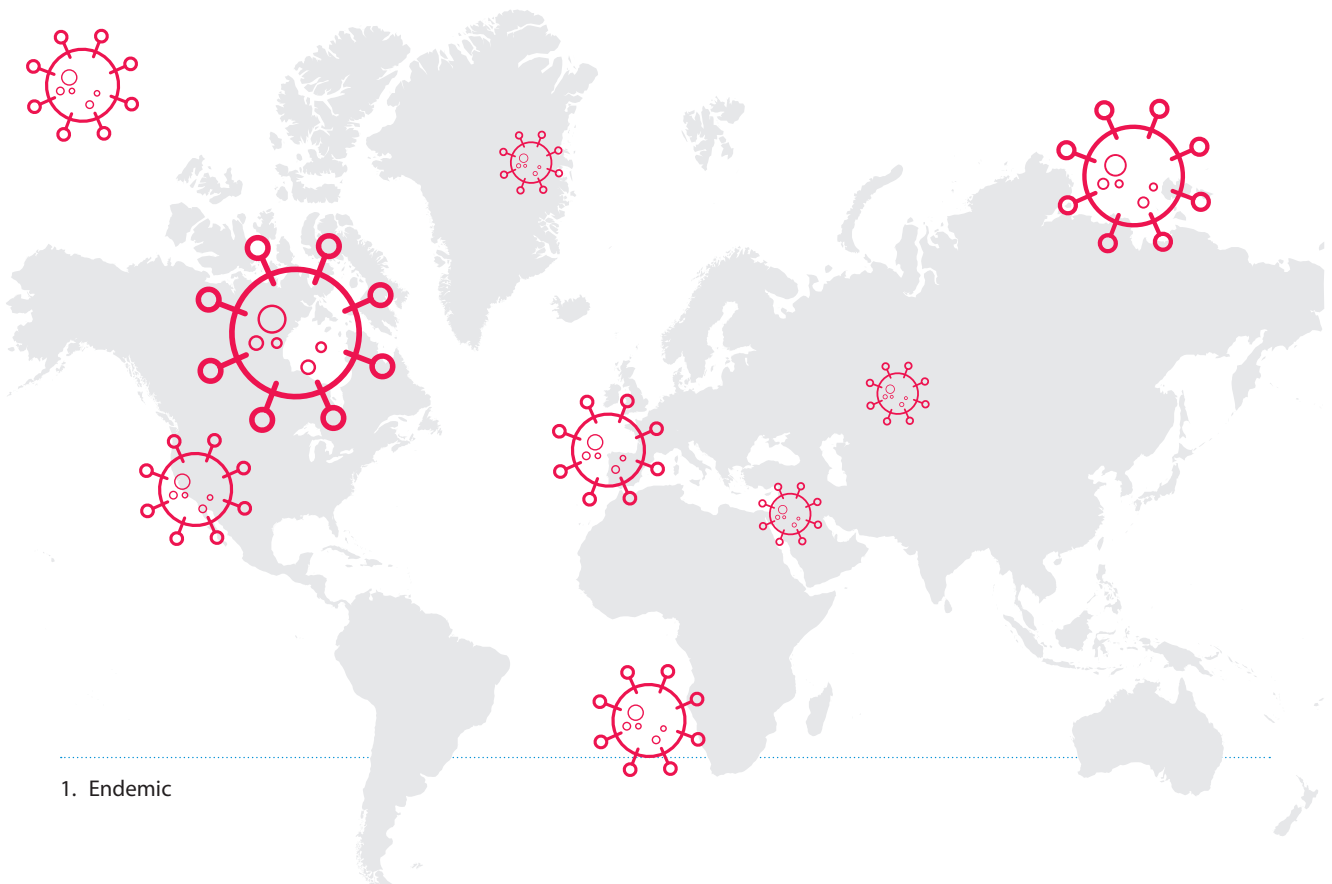
از عوارض جدی طولانی‌مدت رنج می‌برند. صندوق بین‌المللی پول تخمین می‌زند اگر کووید-۱۹ بومی^۱ شود، تا سال ۲۰۲۶ میلادی (۱۴۰۴-۱۴۰۵) زیان اقتصادی جهان می‌تواند از ۵/۳ تریلیون دلار امریکا فراتر رود.

اگرچه بیش از ۶ میلیارد دوز واکسن کووید-۱۹ قبلاً تجویز شده است، و تولید جهانی در حال حاضر به ۱/۵ میلیارد دوز در ماه رسیده است (در زمان چاپ این گزارش)، جهان در موقعیت پایان دادن به همه‌گیری قرار ندارد. در مناطق با پوشش بالای واکسن، کاهش‌های چشمگیری در بیماری جدی، بستری شدن و مرگ رخ داده است، اما در سطح جهانی، دسترسی به واکسن بسیار نابرابر بوده و پوشش آن بین ۱ تا ۷۰ درصد متغیر است، که بستگی زیادی به درآمد یک کشور دارد. در نتیجه، سوش‌های کووید-۱۹ همچنان در حال ظهور هستند، که باعث موج بیماری می‌شوند و بازگشایی جوامع و اقتصادها را کند یا حتی معکوس می‌کنند.

چشمگیری در بیماری جدی، بستری شدن و مرگ رخ داده است، اما در سطح جهانی، دسترسی به واکسن بسیار نابرابر بوده و پوشش آن بین ۱ تا ۷۰ درصد متغیر است، که بستگی زیادی به درآمد یک کشور دارد. در نتیجه، سوش‌های کووید-۱۹ همچنان در حال ظهور هستند، که باعث موج بیماری می‌شوند و بازگشایی جوامع و اقتصادها را کند یا حتی معکوس می‌کنند.

اهداف و استراتژی جهانی با تکامل دانش جدید (از جمله، خطرات و مزایای واکسیناسیون کودکان) به‌روز می‌شود.

همه کشورها تحت تأثیر کووید-۱۹ قرار گرفته‌اند، نزدیک یک چهارم میلیارد بیمار و تقریباً ۵ میلیون مرگ در سراسر جهان تا پایان سپتامبر ۲۰۲۱ (۸ مهر ۱۴۰۰) گزارش شده است. علی‌رغم سرعت خیره‌کننده تولید واکسن‌های بسیار مؤثر و ایمن، موج‌های جدید بیماری هنوز نظام‌های سلامت را به نقطه شکست می‌رساند، سوش‌های قابل انتقال به‌طور فزاینده‌ای در حال ظهور هستند، برخی از بازماندگان

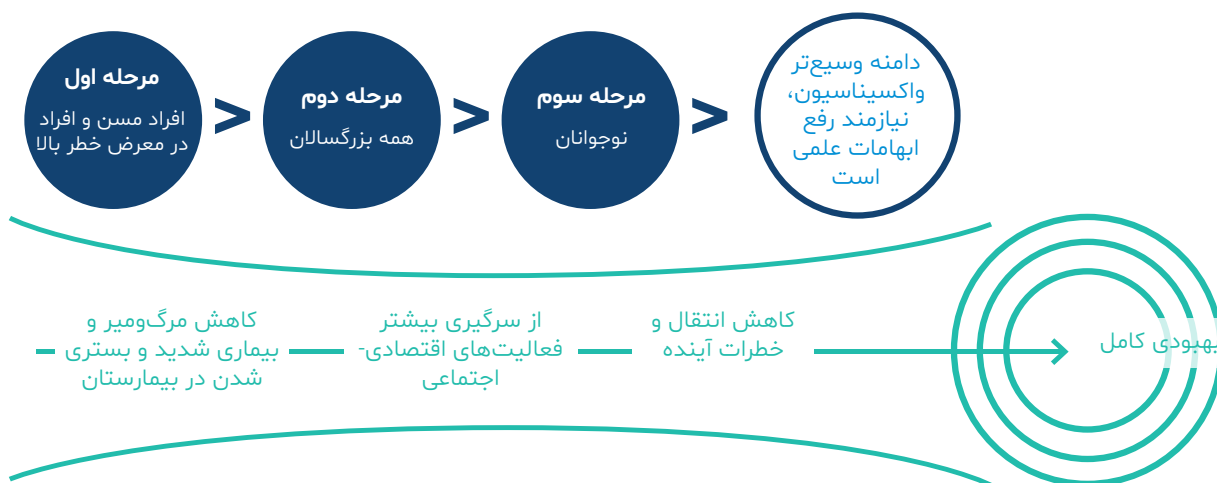

استراتژی واکسیناسیون جهانی کووید-۱۹

اهداف^۱

هدف فوری^۲ استراتژی واکسیناسیون جهانی کووید-۱۹، به حداقل رساندن مرگ‌ومیر، بیماری شدید و بار کلی بیماری؛ کاهش تأثیر نظام سلامت؛ از سرگیری کامل فعالیت اقتصادی-اجتماعی؛ و کاهش خطر سوش‌های جدید است.

در برابر یک ویروس در حال تکامل و به‌طور فزاینده‌ای قابل انتقال، ایمنی بالای جمعیت برای دستیابی به این هدف ضروری است، که این، به معنی واکسیناسیون گسترده می‌باشد. براساس دانش فعلی، این امر، مستلزم واکسیناسیون کامل حداقل ۷۰ درصد از جمعیت جهان است، که بیشتر بزرگسالان و نوجوانان و اکثریت قریب به اتفاق افراد در معرض خطر بیماری جدی را شامل می‌شود.

شکل ۱. اهداف اقتصادی-اجتماعی و سلامت، استراتژی واکسیناسیون جهانی کووید-۱۹ را پیش می‌برد

1. Goal and Targets
2. Immediate goal

با توجه به محدودیت‌های موجود در زمینه تأمین واکسن، برای بیشترین تأثیر و عدالت، واکسیناسیون به صورت گام به گام و با هماهنگی بین‌المللی، با اهداف پوشش محدود به زمان، بسیار مهم است:

۱۰ درصد در همه کشورها

۴۰ درصد در همه کشورها

۷۰ درصد در همه کشورها^۱

• تا پایان سپتامبر ۲۰۲۱ میلادی (مهر ماه ۱۴۰۰)، پوشش

• تا پایان دسامبر ۲۰۲۱ میلادی (دی ماه ۱۴۰۰)، پوشش

• تا پایان ژوئن ۲۰۲۲ میلادی (تیر ماه ۱۴۰۱)، پوشش

است، محقق نشد. تا پایان ماه سپتامبر، ۷۰ کشور پیش از این به پوشش ۴۰ درصدی دست یافته بودند. این امر، اقدامات فوری ضروری‌تر را برای اطمینان از این که کشورهای باقی‌مانده، و به‌ویژه کشورهایی که هنوز زیر ۱۰ درصد تحت پوشش هستند را در مسیر دستیابی به پوشش ۴۰ درصدی تا پایان دسامبر ۲۰۲۱ میلادی (دی ماه ۱۴۰۰) قرار می‌دهد.

وعده واکسن‌های کووید-۱۹ در پایان دادن همه‌گیری تنها در صورتی محقق می‌شود که همه کشورها با هم، به فوریت، بهینه‌سازی استفاده راهبردی از عرضه محدود و در حال رشد واکسن را اقدام کنند.

هدف پوشش ۷۰ درصدی تا اواسط سال ۲۰۲۲

میلادی (تیر ماه ۱۴۰۱) به دلیل ضرورت‌های سلامتی

و اقتصادی متوقف کردن هرچه سریع‌تر همه‌گیری، با تجزیه و تحلیل اپیدمیولوژی بیماری و ویژگی‌های واکسن، و ارزیابی امکان‌سنجی که شامل الزامات تولید جهانی واکسن و ظرفیت‌های جذب ملی^۲ است، پشتیبانی می‌شود. اهداف

پوشش موقت برای اطمینان از سرعت عادلانه انتشار واکسن در سطح جهانی و اولویت‌بندی مناسب واکسن برای افرادی که بیشترین خطر را دارند، مورد نیاز است. هدف پوشش ۱۰

درصدی تا پایان سپتامبر ۲۰۲۱ (مهر ماه ۱۴۰۰)

توسط ۵۶ کشور، که نماینده ۲۰ درصد از جمعیت جهان

شکل ۲. اهداف پوشش کامل واکسیناسیون کووید-۱۹ جمعیت برای سال ۲۰۲۱-۲۰۲۲ میلادی

۱. اهداف ملی ممکن است براساس جمعیت سنی، تحولات سیاستی و دسترسی به برنامه تنظیم شوند.
 ۲. هدف پوشش ۷۰ درصدی تا اواسط سال ۲۰۲۲ میلادی (۹ تیر ۱۴۰۱) نیز با سناریوی خطر نزولی پیش‌بینی شده در پیشنهاد اولیه صندوق بین‌المللی پول که در ماه می ۲۰۲۱ میلادی منتشر شد و توسط گروه ویژه رهبران چند جانبه (Multilateral Leaders Taskforce (MLT)) تأیید شده است، مطابقت دارد.

اصول و قواعد

اهداف جهانی واکسیناسیون کووید-۱۹ براساس اصول زیر استوار شده است:

عدالت: همه افراد، جمعیت‌ها و کشورها باید بدون تحمل مشکلات مالی، دسترسی عادلانه به واکسن داشته باشند؛

کیفیت: واکسن‌های مورد استفاده باید با استانداردهای بین‌المللی (از طریق مجوز سازمان جهانی بهداشت) مطابقت داشته باشد؛

یکپارچگی: واکسن‌ها باید به‌همراه آزمایشات، درمان‌ها و اقدامات اجتماعی و سلامت عمومی برای کووید-۱۹ به‌کار گرفته شوند؛

فراگیری: افراد حاشیه‌نشین، آسیب‌پذیر، آواره، و زندانی هم تحت پوشش واکسیناسیون قرار گیرند.

بنیاد و پایه پوشش گسترده

تغییر مسیر همه‌گیری، و دستیابی به سریع‌ترین و کامل‌ترین بهبود ممکن، مستلزم رسیدگی به انتقال کووید-۱۹، همچنین بیماری کووید-۱۹ است. این مهم، مستلزم وجود دامنه وسیعی از واکسیناسیون است که از جمعیت در معرض خطر شروع می‌شود، سپس همه بزرگسالان را شامل می‌شود و در مرحله بعدی به نوجوانان^۱ می‌رسد.

این دامنه وسیع واکسیناسیون طی ارزیابی فنی و امکان‌سنجی^۲ کامل که مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است، پایه‌گذاری شده است: (۱) بیماری کووید-۱۹ و اپیدمیولوژی عفونت، (۲) پیشرفت علم در واکسن‌های کووید-۱۹ و تکامل ویروس کووید-۱۹، (۳) دوز واکسن مورد نیاز و عرضه جهانی پیش‌بینی شده، (۴) هزینه‌های واکسن و تحویل، (۵) بازده مورد انتظار سرمایه‌گذاری در زمینه سلامت و اقتصاد، و (۶) قصد سیاستی، تأمین مالی، تأمین و منابع برنامه‌ای. این ارزیابی به این نتیجه رسید که:

- **ایجاد می‌کند،** دستیابی به آن در همه کشورها با سرمایه‌گذاری مناسب امکان‌پذیر است، براساس شواهد است و در حال حاضر در بسیاری از کشورها به‌طور فعال دنبال می‌شود؛
- **واکسیناسیون نوجوانان، بار بیماری را بیشتر کاهش می‌دهد و مزایای مهم دیگری را در جهت از سرگیری فعالیت‌های اقتصادی- اجتماعی فراهم می‌کند،** همان‌گونه که تأثیر آن بر کاهش انتقال بیماری به‌طور کامل بررسی می‌شود؛
- **سرمایه‌گذاری‌های در معرض خطر^۳ برای اطمینان از استقرار سریع واکسن‌ها در گروه‌ها و برنامه‌های وسیع‌تر** در حالی که دانش علمی پیشرفت می‌کند، مورد نیاز است، زیرا ایجاد زیرساخت‌های مالی لازم، ظرفیت تأمین و خدمات تحویل زمان می‌برد؛
- **تلاش جهانی واکسیناسیون کووید-۱۹ می‌تواند برای تقویت نظام‌های مراقبت‌های اولیه سلامت و سایر فعالیت‌های ایمن‌سازی مفید باشد.**

- **واکسیناسیون کووید-۱۹ همه بزرگسالان، بازده سرمایه‌گذاری قابل توجه و مهمی را برای سلامت**

۱. نیاز بالقوه واکسیناسیون کودکان خردسال در آینده، به رشد و پیشرفت اپیدمیولوژی، و شواهد ایمنی و عملکرد واکسن در این گروه سنی بستگی خواهد داشت.

۲. واکسیناسیون جهانی کووید-۱۹-چشم‌انداز استراتژیک ۲۰۲۲، سند فنی

https://www.who.int/news-room/events/detail/2021/10/04/default-calendar/sage_meeting_october_2021.

3. At-risk investments

نیاز به رویکرد گام به گام و هماهنگ

نکته مهم این است که اهداف واکسیناسیون باید در سطح جهانی هم‌سو و هماهنگ باشند. برای دستیابی به بیشترین تأثیر، کشورها باید برای دستیابی به اهداف پوشش واکسیناسیون همزمان حرکت کنند. این مهم، مستلزم تعهد به عدالت بین کشورها، و اقداماتی برای دستیابی به این تعهد است. گسترش سریع و عادلانه واکسیناسیون در همه کشورها ظهور سوش‌های مرتبط^۲ را کند کرده و رشد اقتصاد جهانی به هم پیوسته را تسریع می‌کند. سوش دلتا نشان داده است که ظهور سوش‌های مرتبط جدید می‌تواند منجر به موج‌های جدیدی بیماری شود و نیاز به بازگرداندن محدودیت‌های جابه‌جایی، حتی در کشورهایی با پوشش واکسیناسیون بالا دارد.

بدون رویکرد هماهنگ، پیشرفت در هر کشوری نمی‌تواند در طول زمان پایدار باشد.

برای دستیابی به بیشترین دستاورد از این هدف واکسیناسیون گسترده، باید گام به گام و به‌طور مشابه در سراسر کشور در گروه‌های سنی، به شرح زیر صورت گیرد:

گام اول: واکسیناسیون هدفمند همه افراد مسن، کارکنان سلامت و گروه‌های پرخطر در همه سنین، در هر کشور جهت کاهش بیماری شدید و مرگ است، در حالی که از نظام‌های سلامت در سطح جهانی محافظت می‌شود.

گام دوم: واکسیناسیون گسترده گروه سنی کامل بزرگسالان در هر کشور جهت به‌دست آوردن مزایای بیشتر مرتبط با سلامت و امکان عادی‌سازی بیشتر جوامع و فعالیت اقتصادی است.

گام سوم: واکسیناسیون گسترده نوجوانان^۱ جهت کاهش بیشتر بار بیماری و خطر ظهور سوش جدید است که به‌طور بالقوه با کاهش انتقال ویروس همراه است.

الزامات منابع

دستیابی به اهداف جهانی واکسیناسیون، در صورت توزیع عادلانه، وجود خواهد داشت. در این مرحله، توزیع عرضه جهانی با تسریع حمل‌ونقل به کشورهای محروم، با اولویت‌بندی قراردادهای کمک‌های مالی دسترسی جهانی واکسن‌های کووید-۱۹ (کوواکس) و اعتبار خرید واکسن آفریقا^۵، ضمن شناسایی و رفع هرگونه شکاف قراردادی باقی‌مانده برای کشورهای خاص، بسیار مهم است.

واکسیناسیون کامل ۷۰ درصد از جمعیت جهان به حداقل ۱۱ میلیارد دوز واکسن کووید-۱۹ نیاز دارد^۲. تا پایان سپتامبر ۲۰۲۱ میلادی (مهرماه ۱۴۰۰)، تقریباً ۶/۳ میلیارد دوز در سراسر جهان تجویز شده بود و قراردادهایی برای بیشتر ۴/۷ میلیارد دوز باقی‌مانده منعقد شده است. با تولید جهانی نزدیک به ۱/۵ میلیارد دوز در ماه^۴، از نقطه نظر عرضه، دوز کافی برای

۱. توصیه واکسن برای کودکان کوچکتر، جهت به حداکثر رساندن کاهش بیماری در جمعیت، بستگی به درک بهتر انتقال ویروس و تأثیر واکسن‌ها، مجوز واکسن برای کودکان و شواهدی دارد که نشان دهند مزایای آن بیشتر از خطرات است.

2. Variants of Concern (VOCs)

۳. دوزهای بیشتر برای پیاده‌سازی استراتژی‌های تقویت‌کننده (بوستر / دوز سوم) یا گسترش بیشتر پوشش واکسیناسیون مورد نیاز است.

۴. بیانیه مطبوعاتی فدراسیون بین‌المللی تولیدکنندگان و انجمن‌های داروسازی (IFPMA)

[https://www.ifpma.org/resource-centre/momentum-](https://www.ifpma.org/resource-centre/momentum-of-covid-19-vaccine-manufacturing-production-scale-up-is-now-sufficient-for-stepchange-in-distribution-and-opens-way-for-urgent-political-leadership-and-country-preparedness)

[of-covid-19-vaccine-manufacturing-production-scale-up-is-now-sufficient-for-stepchange-in-distribution-and opens-way-for-urgent-political-leadership-and-country-preparedness.](https://www.ifpma.org/resource-centre/momentum-of-covid-19-vaccine-manufacturing-production-scale-up-is-now-sufficient-for-stepchange-in-distribution-and-opens-way-for-urgent-political-leadership-and-country-preparedness)

5. African Vaccine Acquisition Trust (AVAT)

6. Residual contracting gaps

طریق دسترسی جهانی واکسن‌های کووید-۱۹ (کوواکس) و اعتبار خرید واکسن آفریقا و قراردادهای دوجانبه سرمایه‌گذاری شده، تأمین شده است. به‌ویژه، بسیج و به‌کارگیری منابع اضافی داخلی، کمک‌های بلاعوض^۳ و امتیازاتی^۴ برای برطرف کردن شکاف بودجه باقی‌مانده برای تحویل برنامه داخل کشور این دوزها، حداقل ۸ میلیارد دلار امریکا^۵ برآورد می‌شود.

کل بودجه مورد نیاز برای واکسیناسیون ۷۰ درصد از مردم کشورهای با درآمد کم^۱ و متوسط رو به پایین^۲ در سراسر جهان به ارزش حدود ۵۵ میلیارد دلار امریکا، براساس مجموع هزینه خرید و تحویل برنامه‌ای، ۱۰ دلار امریکا برای هر دوز برآورد می‌شود. اکثر دوزهای واکسن مورد نیاز این کشورها با تأمین مالی قابل توجهی که قبلاً از

خطرات واکسیناسیون جهانی کووید-۱۹

دستیابی به اهداف جهانی واکسیناسیون کووید-۱۹ مستلزم پیش‌بینی و رسیدگی به چالش‌های اصلی است:

تضمین دسترسی عادلانه به واکسن‌های کووید-۱۹ به همه کشورها، در بین گروه‌های درآمد: از بیش از ۶ میلیارد دوز واکسن کووید-۱۹ که در سراسر جهان تا پایان سپتامبر ۲۰۲۱ (۸ مهر ۱۴۰۰) استفاده شده است، ۷۵ درصد در کشورهای با درآمد بالا و متوسط به بالا (که ۵۰ درصد از جمعیت جهان را تشکیل می‌دهند)، و ۲۵ درصد در کشورهای با درآمد کم و متوسط به پایین (که ۵۰ درصد دیگر را تشکیل می‌دهند) استفاده شده است. به‌طور نگران‌کننده‌ای، اکثر تولیدکنندگان تأمین‌کننده دسترسی جهانی واکسن‌های کووید-۱۹ (کوواکس)^۶، بارها و بارها زمان‌بندی تحویل حجم‌های پیش‌بینی شده خود را به تسهیلات دسترسی جهانی واکسن‌های کووید-۱۹ (کوواکس) کاهش داده‌اند. مقابله با این خطر جاری نیازمند اقدام در بین تولیدکنندگان، کشورهای تولیدکننده واکسن، کشورهای با پوشش بالا، و سازوکارهای خرید بین‌المللی است که به

کشورهای با درآمد کم و متوسط به پایین، به‌ویژه دسترسی جهانی واکسن‌های کووید-۱۹ (کوواکس) و اعتبار خرید واکسن آفریقا خدمت می‌کند.

اطمینان از دسترسی کشورها به منابع مالی و برنامه‌ای کافی برای تهیه و تحویل: به پایان رساندن واکسیناسیون کووید-۱۹ در مقیاس وسیع، مستلزم افزایش بی‌سابقه ظرفیت نیروی انسانی و سیستم‌های بانجام واکسیناسیون است، که می‌تواند خطری برای سایر خدمات ضروری سلامت ایجاد کند. برنامه‌ریزی اولیه و عمده^۷ سرمایه‌گذاری‌های کووید-۱۹ برای تحویل واکسن و تقویت نظام‌های اساسی سلامت، ضروری است. تأمین مالی بیشتر ملی و بین‌المللی باید برای هزینه‌های تحویل بحرانی، مانند اطمینان از نیروی کار کمپین واکسن ضروری^۸، تدارکات، بسیج تقاضای جمعیت، و ظرفیت بیشتر زنجیره سرد و سیستم‌های داده بسیج شود. این امر مستلزم بهبود هزینه فعالیت‌های تحویل برنامه‌ای در داخل کشور و استفاده مؤثرتر از منابع مالی موجود، از جمله از طریق بانک‌های توسعه چندجانبه است.

1. Low-income countries (LICs)
2. Low middle income countries (LMIC)
3. Grant
4. Concessional financing
5. به استثنای هند که تأمین مالی واکسیناسیون کووید-۱۹ را با منابع داخلی تأمین کرده است.
6. COVAX Facility
7. Early and intentional
8. Necessary vaccine campaign workforce

کووید-۱۹: تا به امروز، همه واکسن‌های کووید-۱۹ مجاز از سوی سازمان جهانی بهداشت، در طیف وسیعی از سوش‌ها، از جمله دلتا، تأثیر چشمگیری در برابر بستری شدن در بیمارستان، بیماری شدید و مرگ نشان داده‌اند. بنابراین، مؤثرترین استراتژی برای کاهش خطر ناشی از سوش‌های جدید، افزایش ایمنی جمعیت تا حد ممکن، با دستیابی به اهداف جهانی واکسیناسیون کووید-۱۹ در اسرع وقت است. به موازات آن، نظارت بر سوش‌های جدید، پیگیری عملکرد واکسن، و تحقیق در مورد تأثیر دوزهای اضافی، دسته‌های دوز^۲ و محصولات جدید واکسن باید ادامه یابد. این خطرات و چالش‌ها در عین اهمیت، می‌توانند از طریق اقدام جمعی، هماهنگ و یکپارچه جامعه جهانی مورد رسیدگی قرار گیرند.

تولید عرضه جهانی کافی واکسن کووید-۱۹: پیش‌بینی می‌شود حدود ۱۲ میلیارد دوز واکسن کووید-۱۹ در سال ۲۰۲۱ میلادی، با احتمال دو برابر تولید آن در سال ۲۰۲۲ میلادی^۱ تولید شود که این برای پوشش نیازهای جهان از بابت اهداف جهانی واکسیناسیون کووید-۱۹ کافی است. اطمینان از این مقیاس تولید، مستلزم برآورد مناسب از دوز مورد نیاز کشورها، قرارداد اولیه، و مدیریت فعال مواردی که اطمینان کمتری به آنها به‌ویژه در زمینه‌های زیر است: موفقیت فنی و نظارتی واکسن‌های جدید، زمان تأیید و تولید مقررات، در دسترس بودن مواد اولیه و ورودی‌ها، بازده‌ها و مقیاس تولید، خطرات تولید، انتقال فناوری و به اشتراک‌گذاری دانش و استراتژی‌های سازنده، از جمله در پاسخ به سوش‌های جدید. **مدیریت خطرات مرتبط با ظهور سوش‌های جدید**

اقدامات اولویت‌دار برای دستیابی به اهداف واکسیناسیون جهانی کووید-۱۹

در تولید و توزیع مجدد واکسن؛ و (۲) **نیازهای منابع مالی و برنامه‌ای** برای هدایت برنامه‌ریزی داخلی و پشتیبانی خارجی؛

- **تقاضا و جذب واکسن را با دقت کنترل کنند** تا سریعاً خدمات ایمن‌سازی را تطبیق داده و از تداوم منابع واکسن اطمینان حاصل کنند؛
- **متعهد به توزیع عادلانه واکسن‌ها** مطابق با رویکرد گام به گام سازمان جهانی بهداشت باشند؛
- **استراتژی‌ها، سیاست‌ها و اولویت‌بندی ملی واکسیناسیون** را در صورت لزوم برای استفاده از شواهد در حال ظهور جهت به حداکثر رساندن تأثیر واکسن‌های موجود، اصلاح شده و جدید، تجدید نظر کنند.

دستیابی به اهداف جهانی واکسیناسیون کووید-۱۹ امکان‌پذیر است، اما مستلزم اقدام فوری در بین بازیگران ملی، محلی و چندجانبه برای بهبود عرضه واکسن‌های کووید-۱۹ به کشورهای بدون خدمات (محرور)^۳، اطمینان از تأمین مالی کافی برای تهیه و تحویل برنامه‌ای داخل کشوری در کشورهای با درآمد کم و متوسط به پایین، و آماده کردن سیستم‌های تحویل در همه جا است. اقدامات اولویت‌دار شامل:

تمام کشورها

- **اهداف و برنامه‌های ملی به‌روز شده واکسن کووید-۱۹ را تعیین کنند، شامل: (۱) الزامات دوز** برای هدایت سرمایه‌گذاری

۱. بیانیه مطبوعاتی فدراسیون بین‌المللی تولیدکنندگان و انجمن‌های داروسازی (IFPMA). حتی براساس برآوردهای محافظه کارانه‌تر، عرضه جهانی برای پوشش نیازها کافی تلقی می‌شود.

کشورهای دارای پوشش بالای واکسن کووید-۱۹

- برنامه‌های تحویل واکسن را با دسترسی جهانی واکسن‌های کووید-۱۹ (کوواکس) و اعتبار خرید واکسن آفریقا جایگزین کنند^۱ تا پوشش را در کشورهای نیازمند افزایش دهند؛
- تعهدات مربوط به دوز واکسن و اهداء واکسن به

- دسترسی جهانی واکسن‌های کووید-۱۹ (کوواکس) را در کوتاه‌مدت، تکمیل و تسریع کنند، آنهایی که تعهدات موجود را دارند؛
- برای سهولت پیشرفت به سوی هدف پوشش ۷۰ درصدی در هر کشور، تعهدات جدیدی در زمینه تقسیم دوز ایجاد کنند.

کشورهای تولیدکننده واکسن

- به جریان آزاد مرزی^۲ واکسن‌های تمام‌شده و مواد اولیه نهایی اجازه دهند؛
- تولید واکسن متنوع را فراهم کنند، هم از نظر جغرافیایی و

- هم تکنولوژیکی، از جمله، از طریق مجوزهای غیرانحصاری و شفاف و به اشتراک‌گذاری دانش نحوه امکان انتقال فناوری و افزایش تولید.

تولیدکنندگان واکسن کووید-۱۹

- قراردادهای دسترسی جهانی واکسن‌های کووید-۱۹ (کوواکس) و اعتبار خرید واکسن آفریقا را به صورت فوری اولویت‌بندی و اجرا کنند؛
- تولید ماهانه کلی واکسن‌های کووید-۱۹ و برنامه‌های ماهانه مشخص برای عرضه به دسترسی جهانی واکسن‌های کووید-۱۹ (کوواکس)، اعتبار خرید واکسن آفریقا و کشورهای با درآمد متوسط به پایین و کم را با شفافیت کامل برای برنامه‌ریزی مناسب در سطح جهانی و ملی و استفاده بهینه از منابع کمیاب ارائه دهند؛
- با کشورهایی که پوشش بالایی دارند و حجم‌های بالایی از واکسن

- را منعقد کرده‌اند، به طور فعال مشارکت و همکاری کنند تا بتوانند اولویت‌بندی قراردادهای دسترسی جهانی واکسن‌های کووید-۱۹ (کوواکس) و اعتبار خرید واکسن آفریقا را فراهم کنند، از جمله، از طریق تعویض برنامه تحویل، و تسهیل سریع و زود هنگام دوزها؛

- متعهد شوند که چگونه سریع‌تر بدانند، انتقال فناوری را تسهیل کرده و مجوزهای داوطلبانه شفاف و غیرانحصاری ارائه دهند تا اطمینان حاصل شود که عرضه واکسن در آینده قابل اعتماد، مقرون به صرفه، در دسترس و در حجم و زمان مناسب برای هر کشوری است که دسترسی عادلانه را به دست می‌آورد.

جامعه مدنی، سازمان‌های اجتماعی و بخش خصوصی

- دسترسی عادلانه به واکسن‌های کووید-۱۹، آزمایش‌ها و درمان‌ها را محلی، ملی و بین‌المللی حمایت کنند^۳ و اقدامات خاص مورد نیاز تولیدکنندگان، دولت‌ها و بازیگران چندجانبه را تحت نظر داشته باشند؛
- جوامع را بسیج و توانمند کنند، از جمله، از طریق رسانه‌های اجتماعی و شبکه‌های اجتماعی، برای ایجاد تقاضای قوی

- واکسن و رسیدگی به اطلاعات غلط و تصورات نادرست که تردید در واکسن زدن ایجاد می‌کنند؛
- از تحویل داخل کشوری برنامه‌های واکسیناسیون حمایت کنند.

1. Swap
2. Free cross-border flow
3. Advocate

بانک‌ها و مؤسسات توسعه چندجانبه جهانی و منطقه‌ای

- همچنان کشورها را قادر سازند تا سریع‌تر به سرمایه و پشتیبانی خارجی مورد نیاز برای تحویل واکسن برنامه‌ای داخل کشوری دسترسی داشته باشند، اولویت‌بندی کشورهای کم درآمد و به‌ویژه حمایت از منابع فنی، لجستیکی و انسانی مورد نیاز است؛
- حتی بیشتر با شتاب‌دهنده ابزارهای دسترسی به کووید-۱۹ / دسترسی جهانی واکسن‌های کووید-۱۹ (کوواکس) و اعتبار خرید واکسن آفریقا، با عملیات
- یکپارچه و به اشتراک‌گذاری اطلاعات به‌موقع، برای حداکثر دسترسی عادلانه مشارکت کنند؛
- از سازوکارهای تدارک و تخصیص بین‌المللی حمایت کنند تا همه کشورها بتوانند به‌طور عادلانه، کارآمد و سریع به اهداف واکسن کووید-۱۹ دست یابند؛
- از برنامه‌های توزیع واکسن و کمپینی برای انتقال اهمیت نجات‌بخش بودن واکسن‌های تأیید شده کووید-۱۹ حمایت کنند.

سازمان جهانی بهداشت، اتحاد جهانی واکسن و ایمن‌سازی^۲، صندوق کودکان ملل متحد^۳ و ائتلاف برای نوآوری‌های آمادگی همه‌گیری^۴

- همکاری نزدیک با بانک جهانی، سازمان تجارت جهانی، صندوق بین‌المللی پول، مرکز مدیریت و پیشگیری بیماری آفریقا^۵، اعتبار خرید واکسن آفریقا و سایر شرکای اصلی جهت نظارت بر پیشرفت، شناسایی تغییرات مورد نیاز برای رفع تنگناها، هماهنگی اطلاعات و اولویت‌بندی اقدامات داشته باشند؛
- همچنان رهبری و مدیریت ستون کوواکس شتاب‌دهنده ابزارهای دسترسی به کووید-۱۹^۶ را انجام دهند، و پشتیبانی یکپارچه تا آخر اهداف واکسیناسیون جهانی را ارائه دهند؛
- از تخصیص عادلانه واکسن‌های موجود، به‌ویژه برای کشورهای با درآمد کم، متوسط به پایین و کشورهای عقب مانده، با در نظر گرفتن همه منابع واکسن‌ها حمایت کنند؛
- به‌طور مستقیم از کشورها برای توسعه و تداوم برنامه‌های سریع، کارآمد و با کیفیت بالای تحویل واکسن کووید-۱۹ که بتوانند به اهداف جهانی برسند، حمایت کرده،
- در عین حال، برنامه ایمن‌سازی ضروری و سایر خدمات سلامت را تقویت می‌کنند؛
- به تحقیقات کلیدی، سیاست، ایمنی و مقرراتی که تأثیر واکسن شامل تأمین مؤثر، برنامه‌های دوز و واکسن، مخلوط و تطبیق کردن محصولات، حفاظت در برابر سوش‌ها، و موارد دیگر را بهینه می‌کند، پردازند؛
- نظارت و گزارش ماهانه پیشرفت اهداف جهانی واکسیناسیون کووید-۱۹.

1. Access to COVID-19 Tools Accelerator (ACT-Accelerator)
2. Global Alliance for Vaccines and Immunization (Gavi)
3. United Nations Children's Fund (UNICEF)
4. Coalition for Epidemic Preparedness Innovations (CEPI)
5. Africa Centers for Disease Control and Prevention (Africa CDC)
6. COVAX Pillar of ACT-Accelerator

تولید کنندگان	بانک‌های توسعه چندجانبه ^۱ و مؤسسات	سازمان جهانی بهداشت، اتحاد جهانی واکسن و ایمن‌سازی، صندوق کودکان ملل متحد و ائتلاف برای نوآوری‌های آمادگی همه‌گیری	سازمان‌های مردم نهاد ^۲ ، بخش خصوصی	کشورهای با پوشش بالا	تمام کشورها
تأمین و شفافیت را برای اطمینان از عدالت جهانی و اشتراک دانش در اولویت قرار دهند	حصول اطمینان از تحويل بودجه کافی و حمایت از تدارکات	از موفقیت و پشتیبانی کامل دسترسی جهانی واکسن‌های کووید-۱۹ (کوواکس) برای پوشش عادلانه و بالا اطمینان حاصل کنند	افراد، جوامع و شرکای خود را به‌صورت محلی و جهانی توانمند سازند تا در حمایت از تقاضا و عدالت اقدام کنند	اقدامات فوری برای دریافت دوز واکسن به کشورهای تحت پوشش کمتر، از طریق دسترسی جهانی واکسن‌های کووید-۱۹ (کوواکس)، اعتبار خرید واکسن آفریقا و سایر موارد انجام دهند	برنامه‌های ملی و تعهد به توزیع عادلانه واکسن، شامل، جریان آزاد مواد و واکسن‌ها را ایجاد کنند؛ اطلاعات محلی را از طریق فرم گزارش الکترونیکی مشترک ^۳ به‌طور کامل گزارش دهند

شفافیت و داده‌ها به‌عنوان فعال‌کننده‌های^۴ مهم، از جمله از تولیدکنندگان "در صَف"^۵ و معاملات دوجانبه، و از کشورها
پیرامون گزارش داده‌های دقیق و کامل

شکل ۳. اقدام هماهنگ و یکپارچه برای دستیابی به اهداف جهانی واکسیناسیون کووید-۱۹

1. Multilateral development banks (MDBs)
2. CIVIL SOCIETY ORGANIZATIONS (CSOS)
3. electronic Joint Reporting Form (eJRF)
4. Enablers
5. Place in the queue

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران، سازمانی است که برای دیده‌بانی وضعیت سلامت، تولید و ترویج به‌کارگیری شواهد علمی مورد نیاز برنامه‌ریزان و سیاستگذاران سلامت در سطح ملی ایجاد شده است. تمرکز اصلی فعالیت‌های مؤسسه بر روی نتایج و پیامدهای اقدامات و مداخلات انجام شده در حوزه سلامت است.

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران در تلاش است با عمل به رسالت خود به‌عنوان دیده‌بان سلامت کشور با استفاده از همه توان دانشی داخل کشور و به‌کارگیری ظرفیت‌های بین‌المللی، ضمن پیش‌بینی روندها و رصد شاخص‌های نظام سلامت؛ با استفاده از تجربیات سایر نظام‌های سلامت، مداخلات مؤثر برای اصلاحات در نظام سلامت را طراحی و توصیه کند و در صورت اجرای آنها به ارزیابی و پایش مداخلات می‌پردازد. از سویی به‌عنوان مرجع و مشاور تأمین شواهد علمی تصمیم‌گیران سلامت در کشور و دیده‌بانی منطقه شناخته شده و از این طریق مجریان و متولیان حوزه سلامت را در دستیابی به جامعه سالم یاری می‌کند.

دریافت نسخه الکترونیکی

nihr.tums.ac.ir

